

ድሃ ስለሚቆጠር ከፈረንጅ ጋራ የተገኘች ያበሻ ሴት ገላዋን በገንዘብ የለወጠች እንደ ሆነች ተደርጋ ትወሰዳለች! አለቀ። ሥራ፣ ፍቅር፣ ከጸታ ጋራ ያልተገናኘ ገደገነት ከግምት አይገባም! አዝናለሁ። ሌላው እንዲህ ቢያስብ አይገርመኝም። አሪፍ ጭንቅላት አለው ብዬ የማስበው ምዑዝ እንዲህ ሲያስብ ግን ያሳዝናል።»

«ማዘን የለብሽም፤ በሌላ ጊዜ ምዑዝ ከዚህ የተለየ ነገር ብሏል!» አልሁ።

«ምን አለ?» አለች በኩራፊያ ከንፈሯን ጥላ!

«ከፈረንጅ ጋራ ያላቸው ግንኙነት የረጂ እና የተረጂ ያልሆነ፣ ተፈጥሮ ባጎናጸፈቻቸው ገይል ተማምነው የሚኖሩ ሁለት ዐይነት ጥቁሮች በአፍሪካ ይገኛሉ። እነርሱም የሶማሌ የባሕር ሽፍቶች እና የኢትዮጵያ ቆነጃጅት ናቸው።» ብሏል።

«ሲል ይችላል፤ ግን በፊት የተናገረውን የሚክስ አባባል አይደለም፤» ከተቀመጠችበት አልጋ ተነሣችና፣ «በድሃ አገር መኖር ግን እንዴት ጣጣ ነው፤» ብላ ተከዘች።

ይኸው እንግዲህ ትካዜዬን አስረክቤያት ወደ ፈገግታዬ ተሸጋገርሁ። በድሃ አገር ለመኖር የሚደረገው ግብግብ አሥቂኝነቱ ከመቼውም ጊዜ በላይ ጎልቶ ታሰበኝ። አሁን ለምሳሌ በየሳምንቱ የምከታተለው «ጤናችን» የተባለ በብዙ ቅጅ የሚታተም ጋዜጣ አለ። በአገራችን ከጤነኛው በሽተኛው በቁጥር ስለሚበልጥ በሕክምና ዙሪያ የሚጽፍ ጋዜጣ በብዙ ቅጂ ቢሸጥ አይገርምም፤ ግን ሁሌ ፋሲካ የለም።

በአንድ ወቅት ሕዝቡ ከሕክምና ይልቅ ወደ ፖለቲካ ማዘገገል አመጣ። ከፓናዶል ይልቅ የፓናል ውይይትን መምረጥ ጀመረ። ይህን የጋዜጣው አዘጋጅ ከጊዜው ጋራ ራሱን ለማወዳጀት በጤና

ወሬ ውስጥ ጥቂት ፖለቲካ በተን በተን እያደረገ ማተም ጀመረ። በጋዜጣው ታትመው ይወጡ ከነበሩ ዜናዎች ውስጥ የሚከተሉትን አስታውሳለሁ፤

- በወር ቢያንስ አንድ ጊዜ ሰላማዊ ሰለፍ ማድረግ የደም ዝውውርን እንደሚያሻሽል ተገለጸ።

- የብረት ቆብ ከማያደርጉት አድማ በታኝ ፖሊሶች በበለጠ የሚያደርጉት ለጭንቅላት ካንሰር የተጋለጡ መሆናቸው ተመላከተ።

- የተቃዋሚ ፓርቲው መሪ ቀደ ሕክምና ያደረጉበት ሆስፒታል ሊታደስ ነው።

- ከገምሳ በላይ ሕፃናት በትላንትናው ዕለት ተከተቡ። ከተከታቢዎቹ መካከል የፕሬዝዳንቱ የልጅ ልጅ ይገኙበታል።

ነዋሪነታቸው በባሕር ዳር የሆነው የባህል ሐኪም፣ መሪነታ በልስቲ አሻግራ ለመጭው ምርጫ እንደሚወዳደሩ ተጠቆመ።

ይህን ስነግራት መክሊት በምላሹ የሚከተለውን ገጠመኝ አወጋችኝ።

የዛሬውን እያደርገውና የመክሊት ጤንናም በአንድ ወቅት የዐፄ ቴዎድሮስን ገጸ ባሕርይ ወክሎ ለመጫወት ብዙ ጥናት ያደርግ ነበር። የንጉሡን ታሪክ በፍጹም ታማኝነት ለማቅረብ ካለው ቀናዒነት የተነሳ በሕይወት ዘመናቸው ጫማ ያደርጉ ነበር ወይስ ባዶ እግር ነበሩ? የሚለውን ለማጣራት ብዙ የታሪክ

ሰውዬው ማብራራት ጀመረ። «ልታነጋግሩት የምትፈልጉት ሰውዬ ከሞተ ዓመት በሞላው ሃያ ብር ትከፍላላችሁ። ሁለት ዓመት ከሞላው አርባ ብር ትከፍላላችሁ። እንዲህ እያለ ይቀጥላል።»

«አከፋፈሉ በዚህ መልክ ለምን ሆነ?» ሲል ጠየቀ ወንድምዬው።

«ጥሩ ጥያቄ ነው፤» አለ ሰውዬው። « . . . ሆህ፤ ሚቹ የሞተበት ዘመን እየራቀ በሄደ ቁጥር ኔትወርኩ ያስቸግራል፤»

መክሊት ዐፄ ቴዎድሮስ ከሞቱበት ከ1860 ዓ.ም ጀምሮ ያለውን ሒሳብ ስታስበው አለቅጥ በዛባት።

«ሌላ አማራጭ ፈልግ!» አለችው ወንድሟን።

«ምን ዐይነት አማራጭ?» አለ ወንድሟ።

«ዐፄ ቴዎድሮስን በአካል የሚያውቁ፣ ነገር ግን በቅርቡ የሞተ ሰው አስብ!»

ወንድሟ ትንሽ አሰበና ዐፄ ምኒልክ ትዝ አሉት። ዐፄ ምኒልክ በልጅነታቸው ንጉሥ ቴዎድሮስን በአካል ያውቋቸዋል። በዚህ መሠረት ዐፄ ምኒልክ ከሞቱበት ዘመን እስከ ዛሬ ያለውን በሃያ ብር አስልተው ከከፈሉ በኋላ ደረሰኝን ይዘው ወደ ሰውዬው ተመለሱ።

«ጥሩ!» አለ ሰውዬው ደረሰኝን ተቀብሎ እየመረመረ፤ «አሁን ደግሞ ቢሮ ቁጥር ስድስት በመሄድ ለአስተርጓሚ የሚሆን የማይመለስ አምስት መቶ ብር ትከፍላላችሁ፤»

ድርሳናትን ይመረምር ጀመር። የታሪክ ድርሳናቱ ዘገባ ግን እርስ በርሱ የሚቃረን ሆኖ ስላገኘው፤ «ለምን ራሳቸውን ዐፄ ቴዎድሮስን አልጠይቃቸውም?» ብሎ በማሰብ በአገሪቱ ስመ ጥር የሆነ የሙታን መንፈስ ጠሪ ዘንድ ለመሄድ ወሰነ፤ መክሊትም ወንድሟን ለማስደሰት ስትል አብራው ሄደች።

እዚያ ሲደርሱ ከጠበቁት በላይ ቁጥር ያለው ሕዝብ ተከማችቶ ወረፋ ሲጠብቅ አገኙት። መክሊት ከፊት ለፊቷ የተቀመጡትን ጠና ያሉ ሴትዮ ለምን እንደ መጡ ጠየቀቻቸው።

«ባለቤቴ በድንገተኛ ሞት ለነዛዜ ሳይበቃ ስላረፈ፣ ከመሞቱ በፊት የጡረታ መቀበያ ደብተሩን የት እንዳስቀመጠው ለመጠየቅ ነው!» አሉ ሴትዮዋ ሳግ እየተናነቃቸው። ወረፋቸው ሲደርስ መክሊት እና ወንድሟ ወደ ሙት መንፈስ ጠሪው ቢሮ ገቡ። የሙት መንፈስ ጠሪው በጎልማሳነት ዕድሜ ክልል የሚገኝ ወፍራም፣ ጢማም ሰው ነው። ከፊት ለፊቱ ባለው ጠረጴዛ ላይ ከዐፄ ፋሲል ዘመን ወዲህ የሞቱ ሰዎችን ስም ዝርዝር የያዘ ግዙፍ መዝገብ ተቀምጧል።

«የምዝገባ ክፍያ የፈጸማችሁበትን ደረሰኝ ይዛችኋል?» አለ ሰውዬው።

እንዳልያዙ ነገሩት። «ጥሩ፣ እንዲያ ከሆነ መጀመርያ ቢሮ ቁጥር 3 ሄዳችሁ ከፍላችሁ ትመጣላችሁ። ለመሆኑ አከፋፈሉን ዐውቃችኋል?»

ሁለቱም ራሳቸውን በአሉታ ወዘወዙ።

«ክፍያው በሙት ዓመት ሃያ ብር ነው፤»

«አልገባኝም!» አለች መክሊት።

ምዕራፍ 17

ጥቂት ዓመታት ሄዱ፤ ተስተናጋጆች አለመጠን ተበራከቱ፤ የማይተዋወቁ ሰዎች ጠባብ ጠረጴዛ ክብብው እንደ ገበግ ተጋጣሚ ግንዛቤ ለግንዛቤ ጎጥመው ይቀመጣሉ። በታው ከመጥበቡ የተነሳ ጠረጴዛ ተካፍለው የተቀመጡ ሁለት ተስተናጋጆች ባንድ ጊዜ ብርጭቶቸውን ካነሡ አለፈቃዳቸው ያጋጫሉ። በዚህ መሀል ትክክለኛ ለትክክለኛ ሊጋፉ የራሱን አፍ ስቶ ከጎኑ የተቀመጠ ሰው አፍ ውስጥ ጉርሻ የሚጥል አይጠፋም።

ካፌው ቢጨናነቅ አይገርምም፤ አዲስ አበባ አለቅጥ እየሞላች ነው። ገበሬው ጠፍ መሬቱን ትቶ፤ ሞፈሩን ተሸክሞ፤ ወይፈኑን እየነዳ ከገጠር ወደ መዲናይቱ ይመጣል። ወይፈኑን ወደ ቂራ ሞፈሩን ወደ ቤተ መዘክር አሰናብቶ ለተሪ ማዘር ይጀምራል።

ሕፃናት ከረምት ከበጋ ሳይመርጡ ተዘርተው ይበቅላሉ፤ ወላጆች የበኩር ልጃቸውን አንደኛ ዓመት የልደት በዓል በግብረ ሥጋ ያከብራሉ። የዚያው ቀን ሁለተኛ ልጃቸው ይረገዛል። ዘመናዊ ሴቶች ለርግዝና መከላከያ መርፌ ይወጋሉ። ይሁን እንጂ የወንድ ዘር በመርፌ የተቀበሉ ይመስል አርግዘው ይታያሉ።

የሚኖረው ከማኖርያው እጅግ በለጠ፤ ያም ሆኖ አዲሳባ

«የምን አስተርጓሚ?» ጠየቀች መክሊት።

«አያችሁ፤ በምኒልክ ዘመን የነበረው አማርኛ ከአሁኑ በጣም የተለየ ነው። ለምሳሌ፡- በዚያ ዘመን <ትዳር> የሚለው ቃል ዛሬ <ሞያ> ማለት ነው። በዚያ ዘመን <አሽክር> የሚለው ቃል ዛሬ <ትንሽ ልጅ> የሚል ትርጉም ይዟል። ስለዚህ ይህን የሚያስተረጎም ራሱን የቻለ አስተርጓሚ ስላለ ለእሱ የሚሆን አምስት መቶ ብር ትከፍላላችሁ።»

መክሊት እና ወንድሟ የተባለውን ከፍለው ተመለሱ። ሰውዬው ደረሰችን ተቀብሎ ወደ ጠረጴዛው መላቢያ እየከተተ፤ «ጥሩ፤ አሁን ደግሞ የኮቴ ትከፍላላችሁ፤» አለ።

«ከዚህ በኋላ አምስት ሳንቲም አናወጣም፤» አለ ወንድሟ በንጹት ጦፎ።

«ጥሩ፤ አምስት ሳንቲም የማታወጡ ከሆነ እናንተ ከዚህ ቤት ትወጣላችሁ፤» አለ ሰውዬው ወደ በሩ እየጠቀመ። መክሊት እና ወንድሟ ወደ ቤታቸው ለመሄድ ሰውዬውን ገላምጠውት ዞር ሲሉ ድምፁ ከጋላቸው ተከተላቸው።

«ወደ ቤታችሁ ከመሄዳችሁ በፊት ግን ለመውጫ የሚሆን አምስት መቶ ብር ትከፍላላችሁ፤»

እንደሚያስቆመኝ አይገባኝም። ሞባይል እያወራ ባጠገቡ ካለፍሁ ነጻ በሆነው እጅ አፈፍ አድርጎ ይዞ ይገትረኛል። ምን ሊነግረኝ ነው ብዬ ስጠብቅ ስልኩን አውርቶ ሲጨርስ ይለቅቀኝና ይሄዳል። አንዳንድ የአምቦ ወጋ ጠርመሰ እንደ ቴርሞሜትር በብብቱ ይዞ ከውስጥ ይወጣል።

ብዙ ዐይነት ተስተናጋጅ መግባት እና መውጣቱን ቀጥሏል። አሁን እዚያ ማዶ የተቀመጠችውን አርጊት ፈረንጅ እንወሰድ፣ ኬክ ትበላለች፤ ኬኩን በሹካ ወግታ ወደ አፏ ስትወስድ ዐይኗ በጣም ይፈጥጣል፤ ሥሯ ይገታተራል፤ መድኃኒት የምትውጥ እንጂ አህል የምትበላ አትመስልም። በትዕይንቱ ተሣቅቄ ወደ አበሻው ተስተናጋጅ ስዞር ነገሩ የባለ ነው። በድስት የቀረበለትን ጠዘና ሽር እየተመለከተ ያገተመትማል፤ «ወይ ጉድ! ይሄ ድስት በየጊዜው አያነሰ አያነሰ መጥቶ አሸትራ አክሎ ቁጭ አለከ፤ እንጆራውስ ቢሆን? በቀዳማዊ ዐፄ ኅይለ ሥላሴ ጊዜ ምጣዱ ሰፊ ከመሆኑ የተነሣ እናቶቻችን እንጆራውን ሲያሰፉ ዲስክ የሚወረውሩ ይመስሉ ነበር፤ ዛሬ ግን ምጣዱ አንሶ ጠገራ ብር አክሏል!» አያለ ያማርራል።

ሌላው ሞቅ ያለው ደሞ አጨብጭቦ ይጠራኝና፣ ሄጄ ምን ልታዘዝ ስለው፣ «ሻይ በአረቄ ነፍሴ ነው ይለኛል፤» አረቄ የለም እዚህ ስለው፣ «ማዶ ካለው ካቲካላ ቤት አረቄ ጠጥቻለሁ። እዚህ ሻይ ልደብልቅበት ብዬ ነው፤» ይለኛል። ንዴቱን ውጫ ሥራዬን በትጋት እቀጥላለሁ።

አንድ ቀን ምዑዝ ተመልሶ መጣ። ትልቅ ቀይ ቦርሳ አዘጋጅ። ለብዙ ጊዜ ለተነፋፈቀ ሰው የማይሆን ግዴታ ስላምታ ከሰጠን በኋላ የተስተናጋጆችን ቦታ ትቶ ባለመስተዋቱን የኬክ ማስቀመጫ ሣጥን ተደግፎ ቆመ። መክሊት ቡና ስታቀርብለት ቡናው

ውስጥ የሐዘን ምልክት አይታይም፤ የደስታ ከተማ ናት - አዲስ አበባ፤ «ደስታ በዕጦት ላይ የበቀለ አበባ ነው!» ያለው ማን ነበር? አዲሳባን ከፍ ሲል እጥረት፣ ዝቅ ሲል ዕጦት ያዋስናታል። ለምሳሌ፣ የመጓጓዣ እጥረት አለ። ነዋሪዎች ሚኒባስ በሚጠብቁበት ናፍቆት የመድኃኒዓለምን ምጽአት አይጠብቁም። ሚኒባሱ ብቅ ሲል ጎዳናው ዳር የበቀለ የቁልቁል ጫካ የሚመስለው ሕዝብ ድንገት ተንዶ መንጋጋት ይጀምራል። ለኑር የሚያስፈልገው ነገር ሁሉ በሚኒባሱ ታጭቆ የተላከላት ይመስል በታላቅ ጉጉት እየተጋፋ ወደ ሚኒባሱ በር ይርጣል።

በዚያ ግሬያ ውስጥ የዚህ ሰውዬ እግር እዚያ ሰውዬ ጫማ ውስጥ ይገባል። የዚች ሴትዮ አምባር በዚያች ሴትዮ ክንድ ዙሪያ ይገኛል። ከጥቂት ደቂቃዎች በፊት ያንገት ልብስህ የነበረው አሁን እንደ ድግ በወገብህ ዙሪያ ታገኘሃለህ። ከዚያ ግሬያ መሀል ወጥታ፤ ከዚያ የሰው መረብ አምልጣ ሚኒባስ ውስጥ ቦታ ያገኘ ች ነፍስ እንዴት ደስ አይላት?!

ጊዜው ቢሄድም አብርን የሚሠራው አባት ብዙ አልተሻሻለም። ተስተናጋጅ ገብቶ፣ ወንበር አጥቶ ባይነ ሲፈልግ አባተ ፈገግ ብሎ በዝምታ ያየዋል። ወንበር ሊሰብለት ይገባ ነበር። ግና በልጅነቱ ጉቶ ላይ ሲቀመጥ ስለ ናረ ተንቀሳቃሽ ወንበር ያለ አይመስለውም። ለምሳሌ፣ አንድ ቀን ሁለት ጀማሪ ፍቅረኛዎች ጭር አስኪል ጠብቀው ጥግ ይዘው ከተቀመጡ በኋላ ለመሳሳም ሲቀራረቡ አባተ አጠገባቸው ቆሞ በተመሥጦ ያፈጥባቸዋል። ፍቅረኛዎቹ ዞር እንዲልላቸው ስጠብ ለመስጠት፣ «ሻይ በሎሚ ታመጣልን?» ሲሉት አባተ ዐይኑን ከላያቸው ላይ ሳይነቅል፣ «መክሊት አንድ ሻይ በሎሚ ይዘሽ ነይ!» ብሎ ትእዛዙን አስተላለፈ። ከሁሉም በላይ ግን ለምን ያለምክንያት

«ያንተስ ልደት መቼ ነው የሚከበረው ምዑዝ?» አለች መክሊት አጠገቡ ስትደርስ፤

«ልደት?» አለ ምዑዝ እንደ መባንን ብሎ፤ «ደሞ ከዚህ በኋላ ልደት ምን ያደርግልኛል?» በወጣትነት ልደት ለርጥራይዝ ሲሆን ወጣትነትን ካለፉት በኋላ ግን መርዶ ነው። እኔ ደሞ የወጣትነትን ጣቢያ እያለፍሁት ነው፤ በጸጋ ከመቀበል ሌላ አማራጭ የለም። እርጅናን በቦሊጋርድ መከላከል አይቻልም!»

«አረ ገና ነህ!» አልሁት አኩያ ስለሆንን ይዘኝ እንዳያረጅ ሰግኜ፤

«አይምሰልህ። በየጊዜው ከተቴ ሲበዛ ይታወቀኛል፤ እንዲያውም ልንገርህ አንድ ወንድ ማርጀቱን የምታውቀው ዕድሜውን በመቁጠር ሳይሆን በቦርሳው ውስጥ ያለውን ዕቃ በመቁጠር ነው። በቦርሳው ውስጥ ያገነት ልብስ፤ ካፖርት፤ ተጠባባቂ ሹራብ፤ ተጣጣሬ ከዘራ፤ የመድኃኒት ብልቃጥ፤ ኮምፓስ፤ የመሐሙድ አሕመድ የትዝታ ካሴት የሚገኝ ከሆነ የእርጅና ምልክት ነው!»

«ለሠርግህ ለምን አልጠራኸኝም? ሠርግ እና ሞትኮ አንድ ነው!» አለና አባተ ለጠየቀው ጥያቄ መልስ ሳይጠብቅ ወደ ተስተናጋጆቹ ሄደ።

«ሠርግ እና ሞት አንድ ነው። አቤት! እንዴት አረፍ አባባል ናት። ሠርግ እና ሞት አንድ ከሆነ ፍቺ እና ትንሣኤ አንድ መሆን አለበት!» አለ ምዑዝ ከጥቂት ዝምታ በኋላ ቀጠለ።

«የሠርጌ ቀን ብዙ የሚታወስ ነገር የለውም - ምግብ ነበር፤

እንዲወፍርለት ጠየቀ። ወፍራሙ ቡና ሲቀርብለት ሦስት ማንኪያ ስኳር ጨመረበት(ለምን ስኳር ማስቀመጫው ላይ አይቀዳም)። ይህ ቀላል ለውጥ አይደለም። ድሮ ሳውቀው ቡና ውስጥ ስኳር አይጨምርም ነበር፤ ወፍራም ቡናም አይጠጣም ነበር። ስኳርን አለመጨመር፤ ቡናን አለማወፈር ለጤና የማሰብ አንድ ምልክት ነው። አሁን ያ ሁሉ ጥንቃቄ የት ሄደ?

የምዑዝ ፀጉር በደንብ መስተካከሉ፤ ሰውነቱ እና ልብሱ መጽዳቱ በኑሮው ላይ የተከሠተውን ግዴላሽነት ከማይት አላገደኝም። ቡናውን እየጠጣ እጅብ በለው የተቀመጡትን ተስተናጋጆች ፍዝዝ ብሎ ሲመለከት ቆየ።

ከፍሉ መሀል ላይ ጥቂት ጓደኛ ተስተናጋጆች ጠረጴዛ ከጠበው ተቀምጠው ነበር። ከመካከላቸው አንዱ ብድግ ብሎ ወደ ውስጥ ገባና ትንሽ ቆይቶ መክሊትን እስክትሉ ወጣ። መክሊት በሻማ የተከበበ ትልቅ ኬክ ይዛ፤ በውስጥ ዐዋቂ ፈገግታ ፈገግ ብላ፤ ኬኩን ካንዲት ሴት ፊት ለፊት አስቀመጠችው። ጠረጴዛውን ከብበው የተቀመጡት የልጅቱ ጓደኞች ብድግ ብለው፤ ጎረቤት አገር በሚሰማ ድምፅ፤ «ሀፒ በርዝይይ ቱ ዩ» እያሉ መዘመር ጀመሩ። ባለልደቱ ልጅ ነገሩን እንዳልጠበቀችው ለማስመሰል ዐይኗን አፍጥጣ፤ መዳፎቿን አፏ ላይ ጭና ጥቂት የመደናገጥ ትዕይንት ካሳየች በኋላ ብድግ ብላ እየሣቀች ጓደኞቿን ተራ በተራ ትስም ጀመር። በዙሪያው ተቀምጠው ሲበሉና ሲጠጡ የቆዩ ሌሎች ተስተናጋጆች የሁካታውን መንገድ ለማጣራት ዞር ብለው ካዩ በኋላ የዕዩን ዕዩን ነገር መሆኑን ሲያውቁ በማይት ላለመተባበር በፍጥነት ወደ ሳሕናቸው እና ወደ ብርጭቋቸው አቀረቀሩ።

መግዛት ሊኖርበት ነው። ከሌሊት ማጅራት መቺዎች ራሱን ለመከላከል ሽጉጥ መግዛት ሊኖርበት ነው. . . ወዘተ፤ ቅሉን በመስኮት በኩል ሲወረወረው ተጨማሪ ቁሳቁስ በበሩ በኩል ይገጠቃል።

«ከሄለን ጋራ መኖር እንደ ጀመርን አብረን የምንቀጥል አይመስለንም ነበር፤ ግን ሳላስበው በኩተት አሸነፈችን። አንድ ቀን ትልቅ ቁም ሣጥን ገዛች፤ በማግሥቱ ትልቅ የቴሌቪዥን ማስቀመጫ ወደ ቤታችን ገባ። ከዚያ ብዙ ዐይነት ብርጭቆዎች፣ መለት ዐይነት ማንኪያዎች እና ሳሕኖች ቤቱን ሞሉት። አንድ ቀን ከሄለን ጋራ ምርር ያለ ጠብ ተጣልተን፤ «ውጭልኝ» ብዬ ጮሁባት። «አሺ!» ብላ ተነሣች፤ ወዲያው ግን ዕቃዋን ለማስጫን የሚወስደው ጊዜ እና የተወሳሰበ ሂደት ሳስብ አብራያት መኖር የሚቀል ሆኖ ታየች።

«አንዳንዴ ሳስበው ዕጣ ፈንታ፤ የሆነ ሸክም ታሸክመኛ ለች። ሸክሙን ለማቅለል ብልጠትም ሆነ ጸሎት ማድረግ ከንቱ ነው። ድሮ ለምሳሌ፣ ብዙ ጉልበት የሚባክነው በሸክም ነበር። አሁን ቴክኖሎጂ ነገሮችን እያሳነሳቸው መጣ። ትንንሽ ነገሮች ደግሞ በቀላሉ ይሰራሉ። እና ድሮ በሸክም የምናጠፋውን ጉልበት ዘንድሮ በፍለጋ እናጠፋለን።

ከሄለን ጋራ በተጋባን በማግሥቱ ከመሥሪያ ቤት ስንመለስ ከግቢያችን ፊት ለፊት አንድ ሰካራም ሸንቱን ይሸናል። መሸኛው ትልቅ በመሆኑ ሸንቶ ሲያራግፍ አጠገቡ የነበረውን የመንገድ መብራት አምፖል አቃጠለው። በአደባባይ የሚሸኑ ወንዶች በእካብሊ ላይ ከሚፈጥሩት ብክለት በላይ በትዳር ላይ የሚፈጥሩት ችግር ይበልጣል። ዐየህ፣ ሚስቶች ይህን አጋጣሚ ተጠቅመው የባላቸውን መሣሪያ ከሌላው ጋራ ሲያወዳድሩ ይችላሉ። ሰውዬው

መጠጥ ነበር፤ ተጋባዮች ብዙ ጥሬ ሥጋ ሲበሉ አይቻሉም፤ እና የጥንቱ የጀርመን ቋንቋ መምህራ ተጠርቶ ነበር። ብቻ እሱ ምንም የኢትዮጵያን ባህል ቢያከብር ጥሬ ሥጋ መብላት አልፈለገም፤ እና ምን አደረገ? ከጥሬ ሥጋው ሙዳ ቆርጦ ባፋ ይዞ በላይተር እየጠበሰ በላ! . . ሌላ ምን ትዝ የሚለኝ ነገር አለ? . . . አዎ፤ በኔ እና በሄለን አናት ላይ ነጫጭ ርግቦችን ሲያስቀምጡ ነበር። ጥቂት ቆይተው ግን ሥጋ አንሷል እያሉ ሲንሸካሸኩ ሰማሁ። ርግቦችን አርደው በጎደለ እንዲሞሉ ነገርጌቸው፤ በቃ! በሠርጌ ቀን ሌላ ምን ነበር? አንደኛ ሚዚዬ ከኩቴ ኪስ ውስጥ ሞባይሌን ሰረቀኝ። የሠርጋችንን ቪዲዮ አምስት ጊዜ በተደጋጋሚ በማየቴ ነው ማንነቱን የደረስሁበት! ሄለን ግን ቪዲዮውን በተደጋጋሚ በማየቴ በሠርጋችን ትዝታ የተመሠጥሁ ሳይመሳሉት አልቀረም።»

እዚህ ላይ ሄድሁ። ስመለስ ምዑዝ ቀጥሏል፤ «... ቀላል የሚባል ሕይወት የለም። ባንድ ወቅት እንደ ዲዮጋን ኮተት ሳላበዛ መኖር አለብኝ ብዬ አሰብሁ። ግን ቆይቶ ቆይቶ ጅልነት ሆኖ ታየች። ዲዮጋን የሚኖርበት ቀፎ ነበረው። ውኃ መቅጃ ቅል ነበረው። በቃ! አንድ ቀን አንድ ትንሽ ልጅ በእፍኙ ውኃ ቀድቶ ሲጠጣ ስለ ተመለከተው «ትርፍ ነው፣ አያስፈልገኝም» ብሎ ቅሉንም ወረወረው። ቀላል ኑሮ ይሉሃል ይሄ ነው ይሉኛል ፈላስፎች።

«ግን ዲዮጋን ሰው ነው፤ ራት ይጠል፤ ሌሊት ውሃ ከጠማው ምን ሊያደርግ ነው? አሸቀንጥሮ በጣለው ቅል ምትክ ጀሪካን ይገዛል። አልያም ሌሊት ውኃ በጠማው ቁጥር ወንዝ መውረድ ሊኖርበት ነው። ለዚህ ደግሞ ብርድ ልብህ እና ባትሪ ሊገዛ ነው። የሌሊት ውኃ ጥራቱ ስለማያስተማኝን የውኃ ማጣሪያ መሺን

«ልክ ነሽ፣ መዋኛ ገንዳ የለም ግን በቅርቡ ወንዝ ፈልጏል፤»

ሂለን ከዚህ በላይ መቀጠል አልቻለችም። ማልቀስ ጀመረች። በልቅሶዋ መሃል ፋታ ስታገኝ፣ «ሌላ ሴት ጋ ሂደሃል!» አለችው፤

«አልሂድሁም!»

«ማልልኝ፣ በመጽሐፍ ቅዱስ ማልልኝ!»

ምዑዝ ቤቱ ውስጥ መጽሐፍ ቅዱስ እንደሌለ ነገራትና፣ «ከቤተ ክህነት መጽሐፍ መደብር ገዝቼ ልምጣ፣ ፍራንክ ስጭኝ!» አላት።

«ስንት ነው?»

«አራት መቶ ብር»

«አንድ መጽሐፍ ቅዱስ አራት መቶ ብር?»

«እንደዛ ነው ዋጋው!»

«በቃ ተወው፣ እንዲሁ አምንሃለሁ!»

ሌላ ጊዜ አብረው ተኝተው አንገቱ ላይ የጥርስ ምልክት ያለው ቁስል ተመለከተችና፣ «ይሄ ምንድን ነው?» ብላ አፈጠጠችበት፤

«ወድቄ ነው!» አለና ጀርባውን ሰጣት፤

«የጥርስ ምልክት ይታየኛል!» ብላ ጮኸች፤

«እኮ ጥርስ ላይ ወድቄ ነው!» ብሎ መለሰ፤

* * *

ሲሸና ላይ ዞር ብዬ ሄለንን ባይኔ ፈለግሁ። አፍጥጣ እየተመለከተችው ነበር። የተረገመው ሰውዬ አልጻፋን አልጋረደም ነበር። ስለዚህ እኔ የሄለንን ዐይን ከመጋረድ ውጭ የማደርግው ነገር አልነበረም። በጣም ተናድጄ፣ እዚህ ትሸናለህ? ብዬ ጮሁበት፤

«እና ጎረቤት አገር ሂጆ ልሸና!» ብሎ ጮኸብኝ።»

ምዑዝ ወሬውን ገታ አድርጎ ወደ በረደው ቡና አቀረቀረ። እሱ ቡናውን እስኪጨርስ ድረስ እኔ ትረካውን ልቀበለው።

ብዙ ሳይቆይ ምዑዝ ሌሎችን ሴቶች አብዝቶ መጎብኘት ቀጠለ። ሂለን መጠርጠር ጀመረች፤ እሷ እና ሠራተኛዋ ልብሶቹን ተከፋፍለው ሲያጥቡ፣ ሂለን ሱሪዎቹን ለምን እንደምትመርጥ አይገባውም ነበር። አንድ ምሽት ከመሥሪያ ቤቱ ወደ ቤቷ ሲመጣ ሂለን የሱሪውን የኪስ ገበር እየበዘበዘች፣ «ይሄ ምንድን ነው?» ብላ አፈጠጠችበት።

«የቱ?» አለ በእጅዋ የያዘችውን የኮንዶም ፓኬት እየተመለከተ፤

«ይሄ ነዋ! ዐይንህ አያይም?»

«ባጭሩ ልገርሽ፣ ምን መለለሽ፣ ትላንት ከጓደኛዬ ጋራ ዋቢ ሽቦሌ ሆቴል ውስጥ ስንዋኝ ቆየን፤ በመጨረሻ ሞቅ ብሎን ስለነበር በሰሕተት እኔ የእሱን ሱሪ፣ እሱ የእኔን ሱሪ አድርገን ተለያየን።»

«ዋቢ ሽቦሌ ሆቴል ውስጥ መዋኛ ገንዳ የለም!» አለች ሂለን፤

አትረብሹ! ጠብ ከፈለጋችሁ ውጡና ይለይላችሁ!» ብሎ ወደ በሩ ጎተታቸው። ጠበኞቹ ፊት እና ጎሳ ሆነው ሲወጡ የካፌው ደንበኛ ሁሉ ጠበኞቹን ተከትሎ ግልብጥ ብሎ ወጣ። ከውጭ የመሸባቸው አልፎ ሂያጆች መንገዳቸውን ገታ አድርገው ፍልሚያውን ለመመልከት በጠበኞች ዙሪያ ከብበው ተደረደረ። የካፌው አዋሳኝ በሆነ ፀጉር ቤት ውስጥ ሲስተካከል የነበረ ጎልማሳ የገዛ ፀጉሩ እንደ ጨጎረት የረገፈበትን ሽርጥ እንደ ለበለ፣ ግማሽ የተላጨ አናቱን አስቀድሞ ብቅ ካለ በጎሳ ጠበኞቹን ባይኑ ይፈለግ ጀመር። ከጀርባው ፀጉር አስተካካይቶ መንሽ የሚያህል ማበጠርያ ይዛ ተከትላለች። አባተ ካፌው በር ላይ ሆኖ ያልከፈሉ ተስተናጋጆች በግርግሩ መሀል ሾልከው እንዳይሄዱ በዐይነ ቁራኛ ይጠብቃል።

በጥበቃ ላይ የነበሩ ሁለት የፌዴራል ፖሊስ አባላት ግርግሩን አይተው ከወጡ በጎሳ ጠቡ የፖለቲካ ጠብ አለመሆኑን አረጋግጠው ሲጨርሱ ከተመልካች መሀል ተቀላቅለው ማዩት ጀመሩ።

አጭሩ እና ረጅሙ ሰውዬ እንደ ተነፋፈቁ ዘመዳሞች ለረጅም ጊዜ ሲተቃቀፉ እና ሲላቀቁ ከቆዩ በጎሳ አጭሩ ሰውዬ ሽጉጡን ላጥ አድርጎ ሲያወጣ ረጅሙ ደግሞ ጨቤውን መዘዘ። ዙሪያውን ከብቦ ይመለከት የነበረው ተመልካች ትንሽ አረግፍጎ፣ ለዕይታ እና ለሽሽት በሚያመች ቦታ ላይ ተከማቸው። ባለሽጉጡ ሞባይሉን ከኪሶ አውጥቶ ቁጥሩን ከመታ በጎሳ፣ «ሄሎ ግርማቸው፣ እቤት ከሆንህ ከመኝታዬ መሳቢያ ሦስት ጥይት ይዘህልኝ ና ፈጠን በል!» ብሎ ጮኸ። ባለጨቤው በበኩሉ ከተመልካች መካከል የነበረውን ንደኛውን ጠርቶ፣ «ስማቸው፣ ይሄን ጨቤ አስሞርደህልኝ ና፣ ፈጠን በል» ብሎ ላከው። ጠብ ለማየት ንጉቶ የነበረው ተመልካች ከጥቂት ደቂቃ በጎሳ ተሰላችቶ ወደ ካፌው

በአጠገባችን የነበሩ አንድ አጭር እና ረጅም ተስተናጋጅ ግብግብ ገጠሙ። ግብግብ የገጠሙበት ምክንያት የሚከተለው ነው። አጭሩ ተስተናጋጅ ወደ ካፌው ገብቶ ሰው የሚፈልግ አስመስሎ በክፍሉ ውስጥ ዝም ብሎ ይመላለሳል። ከቆንጆ ሴቶች ቁጥ በማይተናነስ መንገድ ትኩረት የሚሰብ ምርጥ ስነክር ጫማ አድርጎ ነበር። ረጅሙ ሰውዬ የኮካ ጠርሙሱን እንደ ጨበጠ የአጭሩን ሰውዬ ስነክር ለረጂም ጊዜ አፍጥጦ ሲመለከት ከቆየ በጎሳ፣ «ጎፍሱ፣ የጫማ ቁጥርህ ስንት ነው?» ብሎ ጠየቀ!

«ዐርባ ዘጠኝ» ሲል መለሰ አጭሩ፣

«እኔም ጠርጥራያለሁ! ለመሆኑ ፖስታ ቤት የሚሠራ ዘመድ አለህ?» ረጅሙ ቀጠለ!

«ሰምን ጠየቅሽኝ?»

«አይ ለክፋት አይደለም፣ ከውጭ አገር ወንድሜ እንደዚህ ያለ ጫማ ልኮልኝ ስላልደረሰኝ ምናልባት በጎን አስቀርቶት ይሆን? የሚል ስጋት ተሰምቶኝ ነው።»

አጭሩ ሰውዬ በቃሉ ምላሽ መስጠት አልፈለገም። በገይል ተንደርድሮ የረጅሙን ሰውዬ ወገብ አቀፈው። ረጅሙ ሰውዬ ብድግ ብሎ ጠርሙሱን በጥንቃቄ አጠገቡ ካለው ጠረጴዛ ላይ ካስቀመጠ በጎሳ ጎንብሰ ብሎ የአጭሩን ሰውዬ አንገት አነቀ። ፊቱ ላይ ያለው ፈገግታ ግን ባጭሩ ሰውዬ አንገት ላይ ሚዳሊያ የሚያጠልቅ እንጂ የሚያገቅ አይመስልም ነበር። በዚህ መሀል በሰላሙ ጊዜ አስተናጋጅ፣ በቀውጢው ጊዜ ቦዲጋርድ በመሆን በካፌው ውስጥ የሚያገለግለው አባተ በደረቱ አየሩን እየገፋ ደረሰና ባንድ እጁ ያጭሩን ሰውዬ ኮሌታ በሌላ እጁ የረጅሙን ሰውዬ እጅጌ ጨምድዶ ይዘ፣ «እኪህ ሰው አየተዝናና ስለሆነ

መመለስ ጀመረ፤ እኔም ተደርቤ ገባሁ።

ከውስጥ ምዑዝ እና መክሊት አፍ ለአፍ ገጥመው ሲያወሩ እና ሲሥቁ ዐዮረቸው። መክሊት አሁንም አሁንም በሣቅ እያሳበበች ትከሻው ላይ ስትደገፍ ታዘብሏት። አጋጣሚውን ተጠቅመው ጭር ያለውን ቤት የድርያ ቤት አድርገውት እንደ ቆዩ ውቃቢዩ ነገረኝ።

ምዑዝ አለወትሮው ካፌው እስኪዘጋ ድረስ ቆየ። ተስተናጋጆች ቀስ በቀስ ወጥተው የካፌው ባዶ ወንበሮች በደረቀ ወንዝ ወለል ላይ የቀሩ አለቶችን መሰሉ። መክሊት ልብሷን ልትቀይር ወደ ውስጥ ስትገባ በዐይኑ ሲከተላት ዐየሁት። እየጠበቃት መሆኑን ጠረጠርሁ። ለመታጠብ እና ለመልበስ አለልማዲ ረጅም ጊዜ ፈጀባት። እሷ አስከትወጣ አሉ እኔን በወሬ ጠመደኝ።

«የተወለድሁት መሀል ፒያሳ ነው!» አለኝ፤ እና ምን አባህ ላድርግህ ልለው አሰኝቶኝ ነበር፤ ግን ከፈቃዴ ውጭ ጆሮዬን ሰጠሁት።

«አባቴ በጊዜው ከአዲስ አበባ ከሚኖሩ ጥቂት ስመ ጥር ሰዎች አንዱ ነበር፤ እንዲያውም የፒያሳው ብርሃን ተብሎ ይጠራ ነበር።»

«ሊቅ ነበሩ ማለት ነው!»

«እንዲያውም የፒያሳው ብርሃን የተባለው ላምባ ሻጭ ስለነበር ነው!»

«ገባኝ!»

«የሆነ ጊዜ ላይ አባቴ ሀብታም ሆነ! ግን የኑሮ ነገር አልሆነለትም፤ መጠጣት፣ ሴት መተኛት፣ መደባደብ ሆነ ሥራው። አባቴ አጭር እና ቅንዝረኛ ስለነበረ ሰዎች ስንዝርኩን እና ቅንዝረኛነቱን አስተባብሮ የሚገልጽ ስም ሰጡት - ቅንዝሮ ብለው ጠሩት። የድሮ ቅጽል ስሙ ተረሳ። አንድ ቀን በሚጠጣበት ቤት ውስጥ በተፈጠረ ዐምባጓሮ በድንጋይ ተፈንክቶ ሞተ፤ አብሮ አደግ ጓደኛውም በዕለቱ አብሮት ሞተ። ዐየህ፣ ጓደኛ መስተዋት ነው የተባለው ተረት እና ምሳሌ እውነትነቱ የገባኝ ያኔ ነው። አዎ! ጓደኛ መስተዋት ነው፣ ከሚወረወር ድንጋይ አያስጥልህም!

«የአባቴ ጓደኛ መቼም በጣም ሊቅ ነበር። <አንድ ሊቅ ከሞተ አንድ ቤተ መጻሕፍት ተቃጠሉ ማለት ነው ሲባል ሳትሰማ አትቀርም። አባዬ ግን ከመጠጣት በቀር ምንም አያውቅም። ምን ታደርገዋለህ! አንድ ቤተ መጻሕፍት ሲቃጠል ከጎኑ ያለ ጠጅ ቤት አብሮ መቃጠሉ አይቀርም። ደከመህ መሰል?»

«እረ እየሰማሁህ ነው!»

«አባዬ ከሞተ ከጥቂት ጊዜ በኋላ እማማ ታማ ሆስፒታል ገባች። ወደ ውጭ አገር ሄዳ እንድትታከም ተወሰነ። ከዚያ፣ አሜሪካ ለሕክምና በሄደችበት በዚያው የፖለቲካ ጥገኝነት ጠየቀች!»

«የፖለቲካ ጥገኝነት እንዴት ተሰጣቸው?»

«Well, ሆስፒታል ውስጥ እያለች የኢትዮጵያ ሕመምተኞች አብዮታዊ ፓርቲ የሚባል ድርጅት አቋቁማ ነበር። ትዝ ይለኛል፣ ልጠይቃት በሄድሁ ቁጥር እሷ ያኔቃቻቸው ሕመምተኞች መድኃኒት መድኃኒት ሸሚሽት ክፍላቸው ውስጥ ተሰብስበው፣

«እንደ ፍጉሼራ፣ እንደ ፍጉሼራ፣»

«እንደ ፍጉሼራ፣ እንደ ፍጉሼራ፣»

በማለት በታላቅ ወኔ ይዘምሩ ነበር። ዐየህ፣ ፍጉሼራም በሕይወት ዘመኑ ሙሉ የአስም ሕመምተኛ ነበር!»

ፋታ ለማግኘት በማሰብ ፊትን ወደ ቴሌቪዥኑ አዞርሁት። የቴሌቪዥኑ ጋዜጠኛ ጠቅላይ ሚኒስትሩ በኒውዮርክ ከተማ በሚደረግ የመሪዎች ጉባኤ ላይ ለመሳተፍ ወደዚያ እንዳመሩ ይዘግባል። ጋዜጠኛው ይህን ሲዘግብ በስቴዲዮ ውስጥ የተገጠሰ የዓለም ካርታ ላይ ኒውዮርክን ነጥሎ እየጠቀመ ነበር። ብዙ ጋዜጠኞች ከጠቅላይ ሚኒስትሩ ጋራ ወደ ውጭ ሲሄዱ በዚያው ስለሚቀሩ ከዚህ በኋላ እንዳይሄዱ ተወስኗል። ከዚያ ውሳኔ ጊዜ ጀምሮ ጠቅላይ ሚኒስትሩ ዓለምን ሲዞሩ፣ ጋዜጠኞች ደግሞ በስቴዲዮ ውስጥ ያለውን የዓለም ካርታ ይዞራሉ።

«አማማ ውጭ አገር መኖር እመርጣለሁ ካለች ይመቻት!» አለ ምዑዝ እኔ የምመለከተውን እየተመለከተ። ለእኔ ግን ከአገር ወጥቶ መኖር ትርጉም የለውም። ብዙ ሰው ከአገር የሚወጣው ከሆነ ነገር ለማምለጥ ነው። ካልሞተ በቀር ማን አገሩን ያመልጣል? በርግጥ ያገራ ታሪክ ደስታዬን ሲያደፈርስብኝ ኖሯል። በደካማ አገር ውስጥ ያለ ወንድ ከሴት ጋራ በጥምና መተኛት እንኳ አይችልም። ያገራ ካርታ በየአገላለጽ ላይ የተለጠፈ ይመስል ዕረፍት የለኝም። እስቲ ራስህ አስበው፣ ከቆንጆ ሴት ጋራ አልጋ ላይ ሆኜ አልዓዛሬ ሲገተር ልጅቷ፣ «ዋው የአክሱምን ሐውልት አይመስልም?» ብላ ስታደንቅልኝ ሳልፈልግ የአክሱም ሥልጣኔ በሐሳቤ ይመጣል።

«እኛ ኢትዮጵያውያን ከሺሕ ዓመታት በፊት አክሱም ላይ ድንቅ ሥልጣኔ መሠረትን። ባሕር ተሻግረን መንግሥታትን አስገበርን። ከዚያ ከብዙ ዓመታት በኋላ በተረገመ ዕለት ቀይ ባሕር እንደ ዛጎል የተፋቸው ሁለት የግሪክ ብላቴናዎች ክርስትናን ይዘው መጡ። ቆይቶ ቆይቶ ግብጾች ወንዛችንን ወስደው በምትኩ አቡን ሰጡን - ዓባይን ወስደው አባሆይን ሰጡን ማለቱ ነው።

ክርስትና ከተፈጥሮ ጋራ ስምረት የነበረውን አረማዊ እምነታችንን አጥፍቶ ሥልጣኔያችንን አሸመደመደው። ይህን ሳስብ አልዓዛሬም አብሮ መሸመድመድ ይጀምራል፤ ወንድሜ፣ ከሴት ጋራ ተኝተህ ሳለ ከአራተኛው መቶ ክፍለ ዘመን ወዲህ ያለው ታሪካችን ወደ መኝታ ቤትህ ከገባ አለቀልህ!»

«እና መደሰት አንችልም ማለት ነው?» አልሁት። ፊትን ወደ ጓዳው በር አዞረው፣ መክሊት ለባብሳ እየወጣች ነበር። የጠየቅሁትን የሰማኝ ስላልመሰለኝ ደገምሁለት።

«ለምን አንችልም?» አለ ምዑዝ በመክሊት ቂጥ ላይ አነጣጥሮ፣ «በቡሉ እኔም እንደ ጎተ በዓለም ደስተኛ ነኝ - Gefällt mir die welb»

«በአገራ ደስተኛ የምሆንበት ምስጢርም እየተገለጠልኝ ነው። ይህ ምስጢር ለዘርዐ ያዕቆብም ሆነ ለዘርዐ ቲስትራ አልተገለጠም - ለኔ ብቻ!! ለመደሰት አገራችንን መለወጥ ይኖርብን ይሆናል። ይህን ስል ድልድይ መሥራት፣ ሐዲድ መዘርጋት፣ ነዳጅ ማውጣት፣ ዴሞክራሲ ማስፈን ማለቱ አይደለም። አገራችንን የምንመለከትበትን መንገድ መለወጥ ማለቱ ነው። በመሪዎች መተማመኑን ትተን የልባችንን መሪነት ንወክተል ይሻላል። ርእዮተ ዓለሞች ሁሉ ሲከሰሙ፣ በልባችን ጥይ የሚቀረው ርእዮተ ዓለም

ሚታምር፤ ለሰዓላል፤ የማያደጉ አገሮች ርአዮተ ዓለም አድርጌ መርጨዋለሁ። በዚህ አማካይነት መከራችንን ወደ ሣቅ፣ ወርደታችንን ወደ ክብር የመቀየር ጎይል ይኖረናል።»

«ለብዙ ዘመናት የምድር አማልክት ጦር እንደ ችቦ ሲናጠቁብን ኖረዋል። ለፈጠራ እና ለሳይንስ ፋታ አልነበረንም፤ ቢሆንም የመለወጥን ሕግ(ሚታምር፤ ለሰዓላል) ተከትለን የሳይንስ ባለቤቶች ያቃቃቸውን ሞክረናል። አንድ ቀን ገጠር ወርጄ ሴቶች ከወደቀ የመድፍ ቀለሕ የቡና ሙቀጫ ሠርተው ቡና ሲወቅጡ ዐይቼ እንባዬን መቆጣጠር አቃተኝ። የመገለጥ እንባ ነበር። አውሮፕላን ባለመሥራታችን ኮምፒዩተር ባለመፈልሰፋችን መጸጸት አይገባንም አልሁ። ዐየህ! አውሮፕላን መሥራት ኮምፒዩተር መፈልሰፍ ሰውን የተሻሻለ አላደረጉትም። በምንጅላቶቻችን ዘመን የነበረውን ክፋት፣ ሞት እና ሽብር አልገሩትም። የመድፍ ቀለሕን የቡና ሙቀጫ አድርጎ መቀየር ግን፣ የሞቱን ዕቃ ወደ ሕይወት ዕቃነት ማሸጋገር ነውና ቀላል ግኝት አይደለም።»

«ወደፊት አንድ ቀን ወይ ጎበዝ ሽፍታ አልያ ጎበዝ ተመራማሪ ወይ ጎበዝ ባል እንደምሆን ጥርጥር የለኝም። ብቻ የሆነ የላቀ ብቃት ሳላሳይ የካፌው ትውልድ አንድ አባል ሆኜ ብቻ ማለፍ አልፈልግም። አሁን ብዙ የምፈልጋቸውን ነገሮች በዕድልም በለው በትግል አግኝቻለሁ - ሥራ ማግኘት አፈልግ ነበር አግኝቻለሁ፤ ለዚያውም በአንድ NGO(Non Growth Organization) ውስጥ እሠራለሁ። መሥሪያ ቤታችን እከክ ላስቸገራቸው አካባቢዎች ልብስ እና ሳሙና አያቀርብም፤ ከዚያ ይልቅ እከክ ላስቸገራቸው አካባቢዎች የማከኪያ ማሸን ያቀርባል። የነገርኩህን ባታምን አይገርመኝም። የውጭ አገር ሰው መሆን ገደብ የለሽ

መብት እንደሚያገናኛል አታውቅም። ኢትዮጵያዊ ከአገሩ የሚወጣው ለምንድን ነው? የውጭ አገር ሰው ሆኖ ለመመለስ ነው። የውጭ አገር ሰው ሆኖ ሲመጣ በተወላጅነቱ ያላገኘውን መብት ያገኛል።

አንድ የሰፈራችን ሽማግሌ መሬት ለመግዛት ጠየቁ - ጎሰሌ። በካሬ ሜትር የተጠየቁት ገንዘብ ቢያስደነገግቸው፣ «የጎሰሌ መሬት ዑራጊያም አለው እንዴ!!» ብለው ባለሥልጣኑን ጠየቁት። በአንጻሩ ለውጭ አገር ኤምባሲዎች የሚሰጠው መሬት ግን በጣም ሰፊ ከመሆኑ የተነሣ ወንዝ እና ተራራ ቢገጠምለት «አገር» ተብሎ በተ.መ.ድ ምክር ቤት ዕውቅና ይሰጠው ነበር። በዚህ ረገድ በምሥራቅ በኩል ኢትዮጵያን ሦስት አገሮች ያዋስኗታል - ሶማሊያ፣ ጅቡቲ እና የጅቡቲ ኤምባሲ።»

«ከሄለን ጋራ እንዴት ታረቃችሁ?» አልሁት ከዓመታት በፊት የገጠመውን አስታውጄ። «እነግርሃለሁ» አለና ሊቀጥል ሲል መክሊት አጠገባችን መጥታ ቆመች። ፊቱ በፈገግታ ተሞልቶ ሲመለከታት የኔ ፊት - ባላየውም - ሲቀላ ታወቀኝ። ፊቴን ለመደበቅ ወደ መታጠቢያ ቤት ሄድሁ። ከጥቂት ቆይታ በኋላ ስወጣ መክሊት እና ምዑዝ በክፍሉ ውስጥ አልነበሩም፤ አባተ ብቻ ከመስኮት መስኮት እየዘለለ የመስኮቶችን መዘጋት ያረጋግጣል።

ምዕራፍ 18

ከጥቂት ጊዜያት በኋላ መክሊት አቶ ያን ቤት ጠቅልላ መኖር ጀመረች። የአስተናጋጅነት ሥራዋን ጨርሶ አቆመች። በእሷ ምትክ ለታሪክ የማይበቁ ሁለት ሴት አስተናጋጆች ተቀጠሩ፤ ለጊዜውም ቢሆን ከመክሊት እና ከምዑዝ ጋራ አልፎ አልፎ መገናኘታችን አልቀረም። አንድ እሱድ አመሸሽ በሠፈራችን በሚገኝ ኢንተርኔት ካፌ በረንዳ ላይ ተቀምጬ መክሊትን አጠብቃለሁ። በአስተናጋጁ ምትክ መንገድ ለመንገድ የሚዞር መጽሐፍ ሻጭ መጥቶ አጠገቤ ቆመ፤ አልገረመኝም። የተቀመጥሁበት በረንዳ ከካሬው ይልቅ ለጎዳናው ይቀርባል። መጽሐፍ ሻጬ በደረቱ ከተሸከመው የመጽሐፍ ነዶ መሀል፤ «ፍቅር እስከ መቃብር» የሚል ወፍራም ጥራዝ ታየች። አቶ ሐዲስ መጽሐፋቸው እንደ አጠና በሸክም ገበያ የሚወጣ መሆኑን ቢያውቁ ኖሮ፣ የገጹን መጠን ያሳንሱት ነበር ብዬ አሰብሁ። የልጅን ሽክም ለማቅለል ብዬ አንድ ትልቅ ጥራዝ ገሣትና ወደ ጎዳናው መመልከት ጀመርሁ። ጎዳናው ዳር መሄጃ የሌላቸው ወጣቶች ፈንጠር ፈንጠር ብለው ቆመው ከሚያውቁት አልፎ ሂያድ ሰላምታ እንደ ምጽዋት ይጠብቃሉ። ችጋር ሣር በል ያደረጋቸው ከሲታ የከተሜ ውሾች የሚቀመስ ፍለጋ አለቱን፣ ዕንጨቱን ያሸታሉ። የተሠበሩ መኪኖችን የሚያነሣ ላንድሮቨር

የተሰናከለ ቶቶታ እየጎተተ አለፈ። በሚጎተተው ቶቶታ ጋቢና ውስጥ የተቀመጠው ሾፌር፣ አንዲት እግረኛ ቆንጆ ስታልፍ አይቶ፣ «ላድርስሽ?» ብሎ ጮኸ።

መክሊት አልመጣችም። በእሷ ምትክ ያልቀጠርሁት ሽንቴ ስለ መጣብኝ ከካሬው ጓሮ ወደሚገኘው ሽንት ቤት ጎራ አልሁ። እዚያም መጸዳጃ ሳሕነ ውስጥ ሽልንግ ዐይቼ በዓለም ፍርደ ገምድልነት ተገረምሁ። ይገርማል! ያልታደለው ቤላቤስቲን አጥቶ መጽሐፍ በሸክም ያዞራል፤ የታደለው ሽልንግ ያራል። ከመጸዳጃ ቤቱ ወደ በረንዳው ተመልሼ ብዙም አልቆየሁም። አንድ በከራገኝ የሚያነክሱ ለማኝ አጠገቤ ደርሰው ወጌሽ የሆንኩ ይመስል፤ አንድ እግራቸውን ዘረጉልኝ።

«እግርዎት ምን ሆኖ ነው?» አልጋቸው፤

«በኢትዮ-ኤርትራ ጦርነት አደጋ ደርሶብኝ ነው፤» አለኝ።

«ዘምተው ነበር?»

«አይ አልዘመትሁም፤ ብቻ በኢትዮ - ኤርትራ ጦርነት ወቅት የቤቴን ጣራ በመጠገን ላይ ሳለሁ ተንሸራትቼ ወደቅሁ።»

መክሊት ከቀጠሯችን ግማሽ ሰዓት አርፍዳ ደረሰች። ለዘገየችበት ይቅርታ ትጠይቀኛለች ብዬ ሳስብ፣ «ብዙ አልቆይም እሺ? ሌላ ቀጠሮ አለኝ!» አለችና ከፊት ለፊቴ በነበረው ወንበር ላይ ቁጭ አለች።

የተቀባቸው ሮዝ የከንፈር ቀለም፣ የተቀባቸው እንደ ሉባንጃ የሚያውድ ሽቱ፣ የለበሰችው ሥሥኝና ወንፌታማ ታይት ሱሪ

ለእኔ እንዳልሆነ ገባኝ። አጠገቤ የተቀመጠው አልፎ ሂያድ ውበት ነው።

«መዘግየትሽ ብዙ አልገረመኝም!» አልሁ ለቀጣይ ወሬ እያሟሟቅሁ፤

«እንዴት?» አለኝኝ፤

«ዐየሽ! . . . ሴቶች የጊዜ ዋጋ አይገባቸውም። ከዶሮዎች ወገን እንኳ መንጋቱን የሚያበሥረው አውራ ዶሮ ነው።» አልሁኝ - ከበደ ሚካኤል ባንድ ወቅት ቤትሆሽን ካፌ ውስጥ ሲናገሩ የሰማሁትን የራሴ አስመስዬ።

«ተሳስተሃል! የሴቷን ያህል ለወንዱ የጊዜ ምስጢር አይገለጥለትም። ሴቶች ከመጀመርያዋ የወር አበባ ጠብታ ጀምሮ የጊዜ ቁራኛ ናቸው። ወንዶች የወር አበባን እና ርግዝናን ስለማያውቁ የጊዜን ርግማን እና ስጦታ አይረዱትም። ካሌንደር የሴቶች የፈጠራ ውጤት መሆን አለበት። በርግጥ ሴቶች በቀጠሮ ሰዓት አይመጡም። ይህን የሚያደርጉበት ምክንያት የመዘግየትን ፍሬ ጣዕም ስለሚያውቁት ነው!» አለኝ በአንድ ወቅት ምዑዝ የተናገረውን የራሷ አስመስላ።

«የመዘግየት ፍሬ . . . » የሚለው ሐረግ ትርጉሙ ባይገባኝም አንዳች ምስጢራዊ ስሜት አሳደረብኝ። ምናልባት አንድ ቀን ፍቺው ይገለጥልኝ ይሆናል። አስተናጋጁ ሲመጣ ቡና አዘዝሁ። መክሊት፣ «ቶሎ የሚደርስ ነገር ምንድን ነው?» ብላ ጠየቀችው - መቸኮሷን እንዳልዘነጋው ማሳሰቧ ነው።

ቡና እየጠጣሁ ቶሎ የደረሰ ማኪያቶ እየጠጣች፣ ስለ አዲሱ

ቤቷ እንድትነግረኝ ጠየቅኳት። «ምን ልበልህ? በጣም አስጨናቂ ምቶት አለው!» ከማለት ባሻገር ተጨማሪ ልትነግረኝ አልፈለገኝም። የቤቱን ምቶት በዝርዝር የገለጸልኝ በቅልውጥና(አሱ በእንግድነት ይላል) ቤቱን የሚያውቀው ምዑዝ ነው።

እንደሱ አገላለጽ የቤቱ ግቢ በጣም ሰፊ ሆኖ በውስጡ ዐደይ አበቦች፣ ጤዛ ያዘሉ ሣሮች እና ከቅጠላቸው እኩል ወፎችን ያቀፉ ዛፎች ሞልተውበታል። የግቢውን በር ከፍተህ ስትወጣ ግን አዲስ አበባ አሲራ እና ጠጠር አንጥፋ ትቀበልሃለች። የአቶ ያን ግቢ ከዋናው የጽጌ ወር ተገንጥሎ የቀረ የጽጌ ፉርሃ ይመስላል።

ቪላው፣ የቀድሞ አየር ወለድ አባል በሆነ ዘበኛ ይጠበቃል፤ በተጨማሪም ከውሻ የሚተልቁ ከአንበሳ የሚያንሱ ድልብ ውሾች ለግቢው ዘብ ቆመዋል።

ቤቱ እጅግ ገጹሕ በመሆኑ እንግዳ ወይም ቀለዋጭ ጫማውን አውልቆ እንዲገባ ይገደዳል። ድንገት ተሳስቶ ከነጫማው ከገባ የረገጠውን ምንጣፍ ጠቅልሎ እንዲወስድ ይፈረድለታል። ምንጣፉ የሚያምር የፋርስ ምንጣፍ ቢሆንም እንደ ፎጣ ተጠቅሞ ለመጣል የተሰናዳ ነው። በቪላው ውስጥ ባሉ ክፍሎች ውስጥ ቴሌቪዥኖች እና ቴፕሬከርደሮች በነፍስ ወከፍ ይገኛሉ። ዐየህ፣ ጀርመኖች ሲጸዳዱ እንኳ በሙዚቃ ታጅበው ነው። ጀርመኖች በጣም ኩሩ ሕዝቦች በመሆናቸው ከሚጸዳዱበት ክፍል የሲምፎኒ እንጂ የፈስ ድምፅ እንዲወጣ አይፈልጉም።

ምሳ ይጋብዙሃል። ምሳ ቢሉህ፣ እንጀራ በወጥ በልቶ መሄድ እንዳይመስልህ፤ አበላሉ የሚከተለው ይመስላል። በመጀመርያ የአትክልት ሾርባ ያመጡልሃል - ማጠጋጋያ ይሉታል። ቀጥሎ አይብ ያመጡልሃል፤ አይቡን ማዘናጋያ ይሉታል። ቀጥሎ የተቀቀለ

የዓሣ ዕንቁላል ያመጡልሃል - መታደረያ ይባላል። ቀጥሎ የፍራፍሬ ፍርፍር ያመጡልሃል፤ ይሄ ማሰረጊያ ይባላል። ቁንጣን ያስቸግርሃል። ወደ ምግብ ጠረጴዛው በእግርህ መጥተህ፤ ወደ ሶፋው በዳዴ ትመለሳለህ። ከዚያ በረንዳው ላይ ቁጭ ብለህ ፒፓ እያጨሰህ ኮከብ ታያለህ። ኮከቡ ከራቀ ቴሌቮዥን ያመጡልሃል። ከዚያ በኋላ ግን ምን ዋጋ አለው? በአውቶማቲክ ማዛጋት ትጀምራለህ።

በዚህ ዓለም የማይለመድ ነገር ቢኖር ምቹት ነው። ወዲያው ዕረፍት የለሽ ትሆናለህ። የሀብታሞች ቤት ብዙ ክፍል የሚኖረው ያለምክንያት አይደለም። አቶ መሰልቸት ከአንዱ ክፍል ሲያባርርህ፣ ወደ ሌላው ክፍል ገብተህ እንድታመልጠው ነው።

ይህን የምዕዘን ዘገባ አሁን ለመክሊት ስነግራት፣ « . . ትንሽ አጋነነውንጂ ልክ ነው።» አለቺኝ፤ ቀጠለችኛም፣ «ምቹትን መልመድ ከባድ ነው፣ ያለው በጣም በጣም ብዙ እውነት አለው።» አለቺኝ።

«ግን ለምንድን ነው?» አልጋት፤

«እንጂ!» አለችኝ ቀጠለችኛ፣ « . . ምናልባት አብዛኛው ኑሯችን በዕጦት የተሞላ ስለሆነ አባቶቻችን ዕጦትን እንዴት እንደምንቋቋም እንጂ ከምቹት ጋራ እንዴት እንደምንኖር አላሠለጠኑንም ይሆናል።»

ይህ ንግግር ከርሷ የፈለቀ ይሁን ከምዕዘን የተገኘ ማወቅ አልቻልሁም። እኔም አንዳንዴ ከምዕዘን ያጠራቀምሁት ሐሳብ በጊዜ ብዛት የእኔ ይመስለኝና በልበ ሙሉነት እተረትረዋለሁ።

አቶ ያን ለዕረፍት ወደ አውሮፓ ሲሄድ እሷ የምቹት ግዙብ ሆና ተቀመጠች።

«ታውቃለህ፣ ሲሰለቸኝ ጊዜ ምዕዘን ልጋብዘው ፈለገሁ፤ አብሮኝ እንዲውል ስደውልልት ሳያቅማማ መጣ፤ ከዚያ አብሮኝ ዋለ።»

ሣቀች፣ የዚህን ሣቅ ትርጉም ዐውቀዋለሁ፤

«ወሲብ ያን ያህል ቀላል ነው?» አልሁ ቅናት በተጠናወተው ድምፅ፤

«አይደለም፣ እኔ ራሴን እንደ ልቅ ሴት አልቆጥርም፤ እንደሚፈልጉኝ ወንዶች ብዛት ካዮኸው በጣም ቁጥብ ነኝ። አንድ ወንድ በጣም ስለሚያምር ወይም ዘናጭ ስለሆነ፣ ወይም ስለ ወሲብ በግልጽ ስለሚያወራ ስሜቴን ሊያነሣሣው አይችልም፤ ስሜቴን የሚያነሣሣው አስማተኛ ወንድ ነው።»

«አስማተኛ?»

«አስማተኛ ስልህ፣ አለ አይደል፣ በተዘጋ በር የሚገባ፣ ያልጠበቅኸውን ነገር የሚያሳይህ፣ እኔን የማያስደንቅ ነገር ሳገኝ ነው የምሻፍድ፤»

«አልገባኝም!» አልሁ በኩርፊያ፤ ነገሩን በዝርዝር ባቀረበችው ቁጥር የመከራዬ መጠን እያየሰ ሲሄድ ይታወቀኛል።

«ምዕዘን እቤቴ ሲመጣ. . .» ቀጠለች መክሊት፣ «ትንሽ አውርቶ ይመለሳል ብዬ ነው። ትዝግታለሽ፣ በጣም ዘንጦ መጣ። ቆንጆ ሽቶ ተቀብቷል፣ ግንግይሄ ላንዲት ሴት በግልጽ

የሚታይ ማስጠንቀቂያ ስለሆነ አልተዘናጋሁለትም፤ እና እያንዳንዱን ነገር ነቃ ብዬ ተከላከልሁት። ትንሽ ቆይቶ ግን አዘናጋኝ እና ሶፋ ላይ ጋደም ብሎ ራሱን እንዳመመው ሰው እጅን ግንባሩ ላይ ጣል አድርጎ፣ «ቡና አፍይልኝ፤» አለኝ። «ታዲያ የኮረንቲ ቡና አልፈልግም። የመሺን ዓላማ ቡናውን በፍጥነት ማድረስ ነው። እኛ እንደ ፈረንጆች የሚያስቸኩል ነገር የለብንም። የምንጠብቀው፣ የቀጠረን መሲሕ የለም። ስለዚህ እንደ አገራችን ባህል በጀበና አፍይልኝ፤» አለ። ለጊዜው ጓዳ ገብቶ መንጎዳጎዳን ስላልፈለገሁ «የቡና ዕቃ የለም አልሁት። ታዲያ እሱ ምን እንዳለኝ ታውቃለህ፣ አንቺ ሙቀጫ እና ጀበና ፈልጊ፣ እኔ ዘንዘናውን ይገዢ መጥቻለሁ አለኝ። እሺ ብዬ ጓዳ ከገባሁ በኋላ ግን የዘንዘናው ትርጉም ገባኝ። ባለጌ አይደል? በጣም እየሣቅሁ ማቀራረብ ጀመርሁ።

«ወየህ፣ በኛ ቤት ቡና እንደ ታቦት የሚፈራ እና የተቀደሰ ነገር ነበር። ጀበና ከወረደ በኋላ ልጆች ሳሎን ውስጥ እንዲሯሯጡ አይፈቀድላቸውም፤ ምክንያቱም ቡና የተቀደሰ ነገር ነው። ገብቶሃል የምልህ?»

የገባኝ መሰለኝ። ያኔ ደብረ ማርቆስ ሳለሁ ሰብሐራዊ ውትድርና በምስናዳበት ወቅት አባ ገብረ መስቀል የተባሉ ባሕታዊ ክዱር ወደ ከተማችን መጡ። በተለያዩ ጊዜ ክዱር ወደ ከተማ የሚመጡ ባሕታውያን በዱር አምሳል የተሠሩ(ፀጉራቸው እንደ ቅጠል የተገዘረፈፈ፣ ሰውነታቸው በገመድ እና በመቁጠርያ ሐረግ የተተበተበ ስለሆነ) እንግዳ የሆነ ግርማ ሞገስ ነበራቸው። አባ ገብረ መስቀል ወደ ከተማ እንደ ገቡ፣ ቡና የክርስትና ደመኛ መሆኑን ሰበከ። የከተማው ምእመናን ጀበናቸውን እንደ ጠላት ቆጥረው ባንድ ሌሊት ሠባብረውት አደሩ። እማዬ ግን፣ «ጠላትን

ከማውደም የሚገኝ ትርፍ የለም» ብላ ጀበናውን በመንደራችን ለሚኖር ሸክላ ሠሪ በቅናሽ ሸጠችው። ሸክላ ሠሪው በበኩሉ ጀበናውን አፍርሶ እንጂራን የሚከለክል ባሕታዊ አስኪ መጣ ድረስ የሚያገለግል ምጣድ አበጀበት። በጊዜው ባሕታዊው በቡና ላይ እንዲያ ያመረሩበት ምክንያት አልገባኝም ነበር። አሁን መክሊት ከፊቱ ቁጭ ብላ፣ «ቡና የተቀደሰ ነገር ነው!» ስትለኝ፣ ጀበና የሰማዩን እግዜር የሚቀናቀን ምድራዊ እግዜር መሆኑ ተገለጠልኝ። ቤተ ክርስቲያን አብ፣ ወልድ፣ መንፈስ ቅዱስ እንዳላት፣ ጀበናም አቦል(አብ - ወል)፣ ቱና እና በረካ የሚባል «ሥላሴ» አለው። ቤተ ክርስቲያን ማዕጠንት አላት፣ ጀበናም በዕጣን ይታጀባል። ቤተ ክርስቲያን ቁርባን አላት፣ ጀበናም ቡና ቁርስ አለው። ቤተ ክርስቲያን ነቢያት አሏት፣ ጀበናም በስኒ ትንቢት የሚናገሩ ግርተኞች አሉት።

«እና እንዳልኩህ፣ ቡና የተቀደሰ ነገር ነው!» ስትል ቀጠለች፤ መክሊት፣ «. ምዑዝ ግን ቡና የወሲብ ትርጉም እንዳለው ሲያሳየኝ ፈለገ። «ፍቅር እስከ መቃብር ሲተረክ ስምተሻል? እዚያ ውስጥ ያሉ ሴቶች ቡን ፈልጏል ሲሉ ለስርቆሽ መዘጋጀታቸውን በኩድ መናገራቸው ነው። የቡና ዕቃዎችን እስቲ እያቸው፣ ሁሉም የወሲብ አካል አላቸው፤» አለኝ። ወዲያው የቡና ዕቃዎቼን አውጥቼ ስደረድር ነገሮች ተደበላለቁብኝ፤ እውነትም ጀበናውን ሳየው የቆመ ብልት አለው። በዚያ ላይ አምላክ ነው፤ ይታይህ። ከዚያ በቃ ሐሳቤን ማባረር እንደማልችል ገባኝ። እስቲ አስበው፣ ቤተ መቅደስ ውስጥ የብልግና ሐሳብ ሲመጣብህ አትፈራም፤ ግን ምን ያደርጋል፣ የሚያስፈራ ነገር ያሻፍዳል።»

«አሺ!» አልሁ፣ ለምን እንዳልሁ ሳይገባኝ።

«ከዚያ በቃ ማምለጫ ስፈልግ፣ አንተኮ ባለትዳር ነህ፤

ምናምን አልሁት! ምን እንዳለኝ ታውቃለህ፤ ታዲያ ምን ችግር አለው፤ «እያንዳንዱ ባለትዳር ከቤቱ ሲወጣ ወንደላጤ ነው፤ አለኝ። ከዚያ ቀጠለና ደሞ፤ አትጨነቂ፤ ሚስቴ አትቀናም እንዲያውም የጻፈችልኝን የድጋፍ ደብዳቤ ላንብብልሽ አለና ባዶ ወረቀት አውጥቶ እየፈጠረ ያነብልኝ ጀመር።»

ለ፡-ተወዳጁ ለባለቤቴ ውሸማ፤

ጉዳዩ፡- ትብብርን ይመለከታል፤

ይህን ደብዳቤ ይዞ የሚመጣው ጎልማሳ የሕግ ባለቤቴ ነው። ከአሱ ጋራ ጥቂት ዓመታት ስንቆይ አንድ ሌሊት እንኳ ተቀያይመን አናውቅም። ባለቤቴ አልጋ ላይ ጀግና ነው፤ ትገህ ነው፤ በራሱ ነው ሲሉት በግርጌ መገኘት ልማዱ ነው። በዚህ የተነሳ የእኔ እመቤት፤ በቤታችን ከሚገኙት ዕቃዎች ውስጥ ብርጭቆ ከትውልድ ወደ ትውልድ የመሻገር ዕድል ሲኖረው አልጋችን ግን ከአንድ ሌሊት ያለፈ ዕድሜ የለውም።

ውድ የባለቤቴ ውሸማ፤ ብዙ ወንዶች ከወሲብ በኋላ አንድ ዐመል አያጡም - ጡት መሀል ተኝቶ የሚያለቅስ አለ፤ የተረሳ ዘፈን የሚዘፍን አለ፤ ሲጁራ የሚጠጣም አለ። ባለቤቴ በዚህ በዚህ በኩል ነጻ ስለሆነ የሚያሰጋሽ ነገር አይኖርም። ከአንድገም በቀር ሌላ ዐመል የለውም። በተጨማሪም ራቱን ከእኔ ዘንድ ተመግቦ ስለሚመጣ ድስት ልጣድ፤ ምጣድ ላግም ብለሽ አትጨነቂም። ይህንና የመሳሰለውን ከግምት በማስገባት አስፈላጊውን ሁሉ እንድታደርገለት እጠይቅሻለሁ።

ከሰላምታ ጋራ
የሰማኒያ ሚስቱ
በከንፈር ቀለም የታተመ ማሕተም አለው

ያም ሆነ ይህ ምዑዝ እና መክሊት አልጋ ውስጥ አብረው አመኹ። ማታ ላይ ምዑዝ ወደ ቤቱ ለመሄድ ሲዘጋጅ መታጠቢያ ቤት ገብቶ ዘጋ(መክሊት ስትነግረኝ)፤ ከመታጠቢያ ለገቢው የሚወርደው ውኃ ሽሽሽሽ የሚል ድምፅ ሲያሰማ ከየት መጣ የማይባል ንዴት ሰንገ ያዛት። ምዑዝ ወደ ሚስቱ ከመመለሱ በፊት የአሲን ጠረን ከገላው እያባረረ እንደ ሆነ ገባት። ሊታጠብ ሲነሣ፤ እንዳይታጠብ ለምን አልከለክልኩትም፤ ሻወሩ ተበላሽቷል ብዬ ለምን አልዋሸሁትም፤ ብላ ተጸጸተች። ያለበትን ሁኔታ ለመረዳት አላቃታትም። አሲን አሲን እየሸተተ ቢሄድ ከሚስቱ ጋራ ሊጣላ ነው፤ ትዳሩ ሊፈርስ ነው፤ መክሊት ይህ እንዲሆን አትፈልግም። ግን የሚስቱን ስሜት ለመጠበቅ ሲል የአሲን ክብር ማቀሰል፤ ትዳሩን ለማዳን ሲል የአሲን ቤት መድፈሩ ተሰማት።

ሽሽሽሽ የሚለው ድምፅ ሲቀጥል ፍቅሯ ከጉድፍ ጋራ በመታጠቢያው ላሕን በኩል ወርዶ ሲወገድ ያየች መሰላት፤ «በሕይወቴ አንድ ከማላውቀው ስሜት ጋራ ስፋጠጥ ተሰማኝ፤ ይገባሃል የምልህ?»

አልመለሰሁላትም፤ እኔም ሽሽሽ የሚል የወራጅ ውኃ ድምፅ የሰማሁ መሰለኝ። መክሊት ከአዲስ ስሜት ጋራ የተፋጠጠችበት ሁኔታ እኔም ከዕድሜዬ አንድ ጣዚያ ጋራ የተፋጠጥሁበት ገጠመኝ ጋራ ተገጣጠመ። ነገሩ እንዲህ ነው።

ልጅ እያለሁ፤ በየዓመቱ ጳጉሜ ሦስት የቅዱስ ሩፋኤል ቀን ልጆች በዝናም የሚጠመቁበት ልማድ አለ። የዚያን ቀን አየሩ ሲቀዘቅዝ፤ እንደ ዕፋዬ ገላ ሲባክኩ የዋሉ ነጫጭ ቀለል ደመኖች መርጋት እና መጥቆር ሲጀምሩ፤ ርጥብ ነፋስ ቅጠሎችን ከዛፎች ነጥሎ እንደ ቢራቢሮ ሲነዳቸው ጅሆች ዳባቸውን፤ ባለጸጎች

ካባቸውን ክልብስ ማስጫ ገመድ ላይ ሲለቅሙ ልጆች በበኩላችን እጅ ጠባባችንን አሸቀንጥረን እየተጫጫህን ወደ መስክ እንወርዳለን።

ከላይ መንደር፣ ከታች መንደር የመጣ የራቁት ልጆች ገላ እንደ ናዳ እየተግተለተለ ወርዶ መስኩን ይሞላዋል። ልጆች እንዲህ በዶፍ መሀል ስንሯሯጥ፣ ከዐዋቂዎች መሀል መስኮት ያላቸው በመስኮታቸው፣ መስኮት የሌላቸው መጠኑ ከመስኮት በማይተናነስ ሽንቁራቸው ብቅ ብለው ይመለከቱናል(የዚያን ቀን ዝናም ዝም ብሎ ዝናም አይደለም። «የቅዱስ ሩፋኤል ጠበል ነው» ብለው ስለነገሩን አመንናቸው። አድገን ነገሩን ስናስበው ግን፣ አባቶቻችን በቅዱስ ሩፋኤል ስፖንሰር አድራጊነት በዓመት አንዴ በጅምላ እያጠቡን እንደ ነበር ገባን)።

ከዓመታት ባንዱ ዓመት፣ በሩፋኤል ቀን፣ እንደ ልማዴ ከሕፃናቱ ጋራ ለመቀላቀል ቁምጣ ሱሪዬን ሳወልቅ፣ ከላባ የሣሣ ወጣኒ ፀጉር ጉያዬን ወርሶት ዐየሁና ደነገጥሁ። ልጅነቴ ማክተሙን መቀበል አቃተኝ። ለራሴም ለሌሎችም ልጅ አክዬ አታይ ነበር። ለካ ችግር በተፈጥሮ ላይ አይሉ እንደ ልጅ ሐውልት ባንድ ቁመት ወሰኖኝ ኖሯል። እና በዚያች ቅጽበት ያወለቅሁትን ሱሪዬን መልሼ አጥልቄ፣ ደጃፌ ላይ ቁሜ፣ በዝናም መሀል የሚርመሰመሱትን ሕፃናት እያየሁ ተከዝሁ።

ዓመታት አልፈው ተከራይቼ በምኖርበት ግቢ ውስጥ በሚገኘው የጋራ መታጠቢያ ክፍል ውስጥ እገባና ልብሴን አወላልቄ፣ የውኃውን ማውረጃ መዘውር ሳልከፍት አንጋጥጬ ለረጅም ጊዜ እቆማለሁ። የውኃ ማውረጃው ወንፊት በብዙ ዐይኖቼ ቁልቁል ያየኛል። እኔም በበኩሌ በመስቀያ ምሶሶ ሥር እንደ ቆመ ሰው

ቀና ብዬ በሽጠር ዐየዋለሁ። ምን አሸባሪኝ? ውኃው ድርም ቢሆን ቀዝቃዛ ነው፣ ግን ቅዝቃዜው የተሰማኝ ሰሞኑን ነው። ውኃው ካልተቀየረ የተቀየርሁት እኔ ነኝ ማለት ነው። ድርጁ ቆዳዬ ስንደ ተወሰደ! በምትኩ የቀዝቃዛ ውኃ ጠብታን እንደ መርፌ የሚፈራ ሥሥ ቆዳ ተተክቶልኛል። እዚህ ላይ ድር በምስተኛ ክፍል የሳይንስ መጽሐፍ ላይ ያነበብሁት ታሪክ በከፊል ትዝ አለኝ። በመጽሐፉ ውስጥ እንደ ተገለጠው፣ አንድ የጥንት ተመራማሪ እየታጠበ ሳለ አንድ ግኝት ተገለጠለት። የግኝቱን ምንነት ዘንግቼዋለሁ። ምናልባት ሳሙና ሳይሆን አይቀርም። ተመራማሪው ግኝቱ ብልጭ ሲልለት፣ «ዬሬካ ዩሬካ/ አገኘሁት አገኘሁት!» በማለት እየሞኘኸ ከመታጠቢያ ቤቱ ወጥቶ ርጠ፤ እኔም ይኸው በጋራ መታጠቢያ ቤቱ ውስጥ እርጅናዬን አገኘሁት እናም አገኘሁት! አገኘሁት! እያለሁ ወጥቼ ለመሮጥ አስቤ ነበር፤ ነገር ግን የመታጠቢያ ቤቱ ወረፋ በተላሉ ስለማይገኝ አደብ ገዝቼ መቆዩቱ የተሻለ ሆኖ ታዩኝ።

«... እንደኔ ዕድለኛ የለም፤ ፐርሰስ አለቀልኝ፤ አልነገርኩህምንደ? ያን ከጀርመን ከመጣ በኋላ ጥቂት ቆይተን አውሮፓ እንገዳለን። ያን በጣም... በጣም ጥሩ ሰው ነው፤ ግን ዕድለኛም ብሆንም እርይ ብዬ አላውቅም። ከጥቂት ሳምንት በፊት የነበረው ጭንቀቱ ቪዛ አይሰጡኝ ይሆን የሚል ነበር። አሁን እሱ ሲሟላ ደሞ አውሮፕላኑ በሰላም ይደርስ ይሆን? የሚል ጭንቀት ውስጥ ገብቻለሁ፤» በማለት መክሊት ከሐሳቤ መላለኝኝ።

«ከምዑዝ ጋራ ነው ተጠርሽ?» አልጋት።

«አዎ! ምነው?» መልሳ ጠየቀኝኝ።

«ጣማችሁ፣ ልትደግሙት ነው?»

«ለእሱ አይደለም!» አለች መከሊት፣ «እንደ ነገርኩህ ባለፈው ነገር የተጠናቀቀበትን መንገድ አልወደድኩትም። ዐየህ፣ እኔ የሚወዱኝ ሰዎች ከፈለገሁ አረሳችኋለሁ፣ ሳሚን ሳይቀር። እነሱ ግን እንዲረሱኝ አልፈልግም፤ እና ከመሄዴ በፊት በምዑዝ ላይ አሻራዬ እንዲኖር አልፈልጋለሁ። ምን አደርጋለሁ? ምናልባት እጂጭረው ይሆናል፤ አልያም እነክሰው ይሆናል። መስተዋት ፊት ቆሞ የጥርሴን ምልክት ሲያይ አስቦኝ ፈገግ እንዲል አልፈልጋለሁ። ያ ካልሆነ ደግሞ ምናልባት ካረፈግን በኋላ በካናቴራዬ ርጥብቴን አስነካና አሰጠኋለሁ፤ እንዲያጥብው አሳስበኋለሁ። እንጃ፣ ብቻ የሆነ ነገር... ዐየህ፣ እኔ ለአገሪ ብዙ ደንታ የለኝም፤ ግን ከምወደው ሰው ልብ መደምሰስ ያስፈራኛል። ይገባሃል የምልህ?»

ከዚህ በኋላ አብራኝ እንድትቆይ ፍላጎት አልነበረኝም፤ «የቀጠሮሽ ሰዓት አልፏል» አልጋት ክንዲን አንሥቼ ሰዓቷን እያየሁ።

«ቆይ ትንሽ ይጠብቅ! ቀጠሮ ማክበር ለመሥሪያ ቤት እንጂ ለፍቅር አይጠቅምም። ትንሽ መናፈቅ፣ ትንሽ መስጋት፣ ትንሽ መበሳጨት፣ ትንሽ መቆየት አለበት። በሬዲዮ ግጥም ሲያገቡ ሰምተሃል? አንድም ቀን ስለ ቀጠሮ አክባሪ ሴት የተጻፈ ግጥም ሰምቼ አላውቅም። ግጥም እንዲጻፍላት የምትፈልግ ሴት መዘገዥት ወይም መቅረት አለባት!»

ተሰናብታኝ ከሄደች በኋላ አስተናጋጅ መጥቶ በእግር እና በእግራ መሀል መጥረጊያ አስገብቶ በረንዳውን መጥረግ ጀመረ። ወደ ውስጥ ገባሁና በመስኮቱ አጠገብ ተቀመጥሁ።

እየመሽ ነው። በማስታወሻዬ ላይም መሸበት። በመስኮቱ በኩል ስመላከት፤ ከውጭ ያሉት ሕንጻዎች፣ ዛፎች እና አጥሮች ቀለማቸው እና ዝርዝራቸው ተውጦ ንድፋቸው ብቻ ቀረ። ማዶ ካለው ቀለበት መንገድ ላይ መኪኖቹ እንደ አብሪ ጥይት በጨለማው ውስጥ ውር ውር ሲሉ ታዩኝ። ከምሥራቅ ለማይ በኩል አንድ ጉማጅ ብርሃን አየተጎተተ ብቅ አለ። የአውሮፕላን ፍሬቻ ወይም እግዜር በዛለ ክንዳ የወረወረው ኮከብ ይሁን አላውቅሁም። ጆሮዬ ትዝ አለኝ። አንጉል ከሩቅ ይሰማል። ከኋላዬ ከካፈው ወጥተው ወደ ቤተ ጋለሞታ ለመሄድ የተሰናዱ ደንበኞች ገንግር ይሰማኛል።

«ከንዶም ታውሰኛለህ?»

«አውሰሃለሁ! ግን ተጠቅመህ ትመልሳለህ!»

በመስኮት በኩል ለረጀም ጊዜ ማፍጠጫ ትዝ ሲለኝ እንደታከተኝ ገባኝ። አዎ፣ ምዑዝ ባንድ ወቅት እንደተናገረው፣ «የናፈቀ ሰው በር በሩን፣ የታከተ ሰው መስኮት መስኮቱን ያያል!»

ተፈጸመ